

es saig

editorial

El mes de maig

Primavera, maig, el mes de les flors, el mes de Maria. Gairebé sempre, però sobretot enguany que les pluges han estat generoses i liberals, la naturalesa ofereix un esclat d'ufanor, de frondositat, que ens deixa un poc marejats i atordits. Tanta esponera, tanta verdor ens fa sentir si fa no fa panteistes, això si a qualcú li pega per aquesta vel·leïtat del panteisme. És ben cert, però, que aquests cels tan bells, aquesta "gran delícia del blau" -que diu el poeta-, i els camps curulls de vida ens omplen d'una sensació de plenitud.

Ara bé, no repiquem campanes, perquè el maig és un mes molt traïdor, que passa d'estones estiuenques a altres més properes a l'hivern. I molts no recorden allò de "fins a setanta d'abril no te llevis ni un fil". A més, aquesta vitalitat de la flora i de la fauna també es manifesta en una riquíssima exhibició microbiana, camp de cultiu de constipats i refredats mals de vèncer, precisament per aquesta energia i força dels bacils, bacteries i virus. Així que és qüestió de no confiar-se i fer el cap viu.

Això no vol dir que no haguem de gaudir d'aquesta perfecció i aquest encant primaveral. I de les flors, que són d'una delicadesa i una coloració plenes d'un luxe i una riquesa excessives. Sobretot les roses. Josep Pla diu que les roses són d'una bellesa absoluta, la creació més acabada de la imaginació. Segons ell, per ser perfectes, l'únic que falta a les roses és ser comestibles. "Si fossin comestibles -diu- serien més bones que les patates primerenques, els dolços pèsols tendres, les faves, les petites escarxofes de color amable i agraït".

Pla té tota la raó, però potser li falli la informació: segons Apici, un entès gourmet de l'època romana, autor d'un llibre -De re coquinaria- de receptes de cuina, ho són, de comestibles. Ens parla d'una cassola d'ous i cervells on hi ha roses, igual que en una cassola de carns. I els romans també feien vi de roses. Per si qualcú té la gosadia de provar-la, aquesta és la recepta: enfilau els pètals de les roses fins a fer-ne un trenat i els enfonsau, com més millor, dins el vi durant set dies; després els treis i hi ficau, seguint el mateix sistema, altres pètals acabats de collir, també set dies; i repetiu l'operació per tercera vegada. Treis les roses i colau el vi i ja haureu fet vi de roses. Aconsellava beure'l afegint-hi mel i procurant que les fulles no tenguessin gotes de rosada i fossin de la millor qualitat. És clar que qualcú pot pensar que menjar-se les roses és un pecat que voreja el canibalisme.

En fi, fruiu -amb compte- d'aquest temps primaveral, que ja vendrà la canícula i tot el que ara és ufana, serà aridesa i agostament. Tot semblant al que passa amb la vida. I, mirau per on, hem acabat amb un rampell de pessimisme.

es saig

Bolletí de l'Obra Cultural Balear d'Algaida

D.L. P.M. 495/80
REVISTA MENSUAL

DOMICILI
Apartat de correus 5 d'Algaida

TELÈFONS
971 665 042
971 272 576

FAX
971 665 679

ADREÇA ELECTRÒNICA
essaig@premsaforana.com

IMPRESSIÓ
Tirrena, S.A. Manacor
Telèfon 971555212

DIRECCIÓ
Delfi Mulet

ADMINISTRACIÓ
Junta Directiva
de l'Obra Cultural

DISSENY I MAQUETACIÓ
Gabriel Salas
Guillem Vanrell

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA
Isabel Busquets

COL·LABORADORS
Biel Bibiloni
Laura Ferragut
Miquel Fiolet
Catalina Fullana
Catalina Martorell
Pere Mulet
Joan Mulet
Antònia Maria Mulet
Xesc Oliver
Pere Sales
Biel Sastre
Miquel Serra
Joan Trobat
Titoieta Ràdio

es saig
NOMÉS ES RESPONSABILITZA
DE L'EDITORIAL

sumari

Editorial	2
Sumari/Portada	3
Aromes i gusts	4
Calaix de sastre	5
M'han dit que diuen	6
Pluviòmetre	7
Moviment demogràfic	8
IX Premi Santa Anneta	9
L'ajuntament informa	10
Sabeu on és?	13
Titoieta Ràdio	14
Ses escoles	15
El sant del mes	18
Fa vint anys	19
Una passejada, dues estampes...	20
Un variat de poesia	21
Esports	22
Pina	23
VIII Diada per la llengua i l'autogovern	24
Noticiari de l'OCB d'Algaida	25
Una xerradeta amb...	28

portada

Estampa de Miquel Serra.

"el sol ens fa l'ullet per entre els ametlers enfarinats de flors rialleres"

aromes i gusts

Cúrcuma (*Curcuma Sp*)

Gènere de plantes amb una cinquantena d'espècies pròpies sobretot de l'Àsia tropical, de les quals la *Cúrcuma longa* és extensament conreada a l'Índia i a altres regions càlides.

Els rizomes forneixen un tint i l'espècia del mateix nom, que es utilitzada per aromatitzar i acolorir la mostassa, formatges, conserves, etc.

És un dels principals components del **curri**.

Gambes de Madràs

Ingredients per a quatre persones:

- 500 grams de cues de gambes crues
- una ceba petita
- 2 alls
- una culleradeta de coriandre en pols
- mitja culleradeta de cúrcuma en pols
- mitja culleradeta de comí en pols
- dues pessigadetes de gingebre en pols
- mitja cullerada de vinagre
- 25 grams d'oli
- 25 grams de mantega
- sal

Elaboració:

Tallarem finament la ceba i els alls, ho sofregirem amb la mantega i l'oli en una paella. Afegirem a continuació les espècies i la sal; ho deixarem coure tres minuts, remenant sempre seguit. Hi afegirem les gambes i ho courem durant tres minuts més. Afegirem el vinagre, sense deixar de remenar, courà un minut més.

Ho servirem molt calent.

Gingebre

El gingebre és el rizoma subterrani d'una planta monocotiledònia perenne que es cultiva al sud d'Àsia, el Carib, l'Índia..., des de fa més de tres mil anys. Actualment ja no es troba en estat silvestre.

Es multiplica fàcilment per via vegetativa, mitjançant fragments dels rizomes, que estan ramificats i adquireixen formes estranyes. Es cullen després de la floració i es col·loquen ràpidament en aigua bullent, a continuació, s'assequen al sol per evitar les fermentacions.

Té una aroma perfumada, dolça i un gust refrescant i penetrant.

A la cuina realça qualsevol plat de peix, es pot afegir a les sopes i aguiats, poc abans de servir. Per a rallar-lo cal utilitzar un rallador ben fi. Abans s'ha de pelar amb un ganivet ben esmolat. Després de rallat es pot exprimir el suc, que s'utilitza molt especialment per a postres i plats dolços, als quals dona un gust càlid i especiat.

Els rizomes polvoritzats s'empren per aromatitzar confitures, dolços i cervesa lleugera.

L'oli obtingut per destil·lació s'utilitza a la indústria licorera i la indústria cosmètica en la preparació de perfums.

- Estimula la gana, afavoreix la digestió i ajuda a expulsar els gasos.
- És antisèptic, baixa la febre i disminueix el dolor.
- També regula les nàusees i els marejos provocats pels moviments.

Catalina Martorell i Antonia Maria Mulet

calaix de sastre

Un dia del llibre (més o menys real)

-Que teniu el llibre La cuina fàcil amb el microones?

-Aquí el té, senyor.

-Gràcies. I per on s'endolla?

-Com diu?

-No res. Ja ho trobaré. Moltes gràcies.

(...)

-Mamà, puc comprar aquest conte?

-Au fuig, si tu no llegeixes mai.

-Si me'l compres, te promet que el llegiré.

-Circula, que encara hem de comprar més roba i aviat tancaran les botigues.

(...)

-Vull el llibre del centenari del Reial Madrid.

-No el tenim. Només tenim llibres en català.

-En català? Jo no vull llibres que mos xerrin de coses externes!

(...)

-Que teniu un llibre que parli del rei?

-Aquest: "Un rei cop per cop".

-I que en parla, bé o malament?

-L'autora ve a dir que els reis no són reis per gràcia divina, sinó que ho són perquè els seus avantpassats s'ho muntaren divinament.

-Sou tots una tropa de comunistes!

(...)

Un jove d'uns quinze o setze anys agafa un llibre i comença a llegir-ne en veu alta la contraportada: "Als trenta anys d'edat, follament enamorat d'una dameta de casa bona...". El seu col·lega i acompanyant ja ha arribat a la conclusió:

-Aquests vells són uns carques; o sigui, que només pots "follar" si estàs enamorat.

(...)

-El llibre de na Chenoa, que el tens?

-Crec que està equivocada, senyora. Na Chenoa ha publicat un disc, no un llibre.

-L'equivocada ets tu, joveneta. Ho acab de sentir

per la ràdio. Na Chenoa ha tret un llibre i el seu títol és "E. T."

(...)

-Meam si em pots ajudar a triar un llibre per a la meva dona.

-Quina casta de llibres li agraden?

-Ha de ser una novel·la que conti una gran història d'amor, però que acabi bé. El personatge principal ha de ser la dona, però no una dona qualsevol: atractiva, intel·ligent, amb una personalitat molt forta. La història no pot tenir una ambientació localista; ha de passar en un país exòtic. El protagonista masculí ha de ser una persona molt emprenedora, fins i tot agressiva a la feina, però plena de contradiccions. A part de la narració principal, hi ha d'haver moltes altres històries secundàries...

-Són moltes exigències; no sé si trobarem la novel·la adequada.

-Ja han sortit els emperors! Bé, saps què? Posa'm el llibre de cuina de madò Coloma.

-No pot ser; està esgotat.

-Idò dóna'm un llibre de rondalles.

(...)

-On és que firma llibres n'Alcover?

-Qui? Mossèn Alcover?

-Sí, el capellà aquell que ha publicat la col·lecció de les rondalles mallorquines i el Diccionari.

-Però si va morir ja fa molts d'anys!

-Mort? Mossèn Alcover ja és mort?

-Sí senyor!

-Però jo no he llegit que enguany li fan un homenatge?

-L'homenatge era l'any passat, i era per celebrar que ja feia cent anys que Mossèn Alcover va fer una crida pública per tal que l'ajudassin a confeccionar precisament el Diccionari.

-Ah!

En Calaix i Desastre

m'han dit que diuen

Ja dèiem el mes passat que si no parlàvem de les normes no era per falta de comentaris, que en sentírem de tot color, sinó per deixar el tema a veus molt més assenyades que les d'aquest Sord, que no en té ni idea. I, efectivament, el mes passat ES SAIG va semblar un monogràfic de normes: tothom hi va dir la seva. Aquest mes encara n'hem sentit molts, de comentaris sobre aquesta qüestió, podríem omplir la plana sencera, però trobam que encara és un poc prest, ja hi haurà temps. Això sí, ens han dit que les reunions "d'urbanitzadors" han estat bastants, i sembla que els interessats aprofiten qualsevol ocasió per parlar-ne, i és freqüent veure grupets dins els cafès, com d'amagat, parlant en veu baixa. És normal i lògic que, com a tema d'actualitat, surti a aquestes converses de cafè i a les tertúlies de sobretaula d'un dinar o sopar d'amics. I donarà per moltes xerrades i durant molt de temps, sobretot quan es vegi com s'apliquen.

Ja no és novetat, però hem tornat a sentir noves de robatoris pel poble i per fora vila. És un tema que es repeteix, cada parell de mesos torna a ser d'actualitat; però el que és fotut és que darrerament ja només sembla interessar els directament afectats, és a dir, als que han "rebut". Ja hem dit altres vegades que la nostra societat s'està acostumant a moltes coses, ja les trobam quasi "normals", quan fa uns anys tot el poble se'n feia ressò com una desgràcia per a tots; ara no, només se'n tem el que n'ha estat víctima. Ens estam deshumanitzant, posant call a coses que no haurien de ser corrents o naturals, i de cada vegada ho són més: robatoris, no poder deixar la clau al pany, no saludar pel carrer, desconfiar de tot i de tots sistemàticament...

Per exemple, els cafès de Plaça no sabem si es poden considerar un "servei públic" o no, però l'altre dia unes persones que passen gust d'anar a llegir-hi el diari o xerrar i prendre un cafè comentaven que hi ha dies que estan tots tancats, o només n'hi ha un d'obert, que tanca quan l'amo en té ganes. Comentaven la diferència de quan als voltants de Plaça hi havia prop d'una dotzena de cafès i bodegues...

Ja sabem que fa pep retreure contínuament el tema de la circulació. Però què hi farem si constantment és tema de conversa a les tertúlies. Cada vegada que el nostre ajuntament fa una modificació de trànsit (i no és que en faci massa) hem de sentir crítiques. Així mateix n'hem sentit alabar una: la del carrer Església en direcció al carrer de Palma; però poques més. La del carrer de Can Reus, o del Pare Pou, no sembla, si hem de fer cas dels comentaris, de les més encertades, sobretot per als residents al Cavallers, que ara s'ha de menjar tot el trànsit que ve de l'estació. És ben vera que mai es fa res a gust de tothom, però... Ara que també ens han dit que molts de cotxes "no veuen" la direcció prohibida del carrer Pare Pou i tiren dret cap a Plaça.

Un altre tema reiteratiu, com el de la circulació i relacionat amb ell, és el del mercat dels divendres: els merders són constants. Però ara no volíem parlar d'això, sinó del que deixen els placers quan acaba el mercat: devers la una i mitja o les dues la Plaça sembla un femer, mai tan ben dit. Els responsables ens diran que hi ha un empresa que ho neteja en qüestió d'un parell d'hores, i és veritat. Ara bé, qualcú es pregunta quant ens costa aquesta neteja cada setmana. I fa el suggeriment de com solucionar-ho, al manco en part: els mateixos placers haurien de tenir un petit contenidor per posar-hi dedins totes les restes; d'aquesta manera la sensació de brutor i d'abandó no seria tan oiosa.

Parlant de neteja, i a títol d'exemple que val més no embrutar que fer net, ens comentaren que la

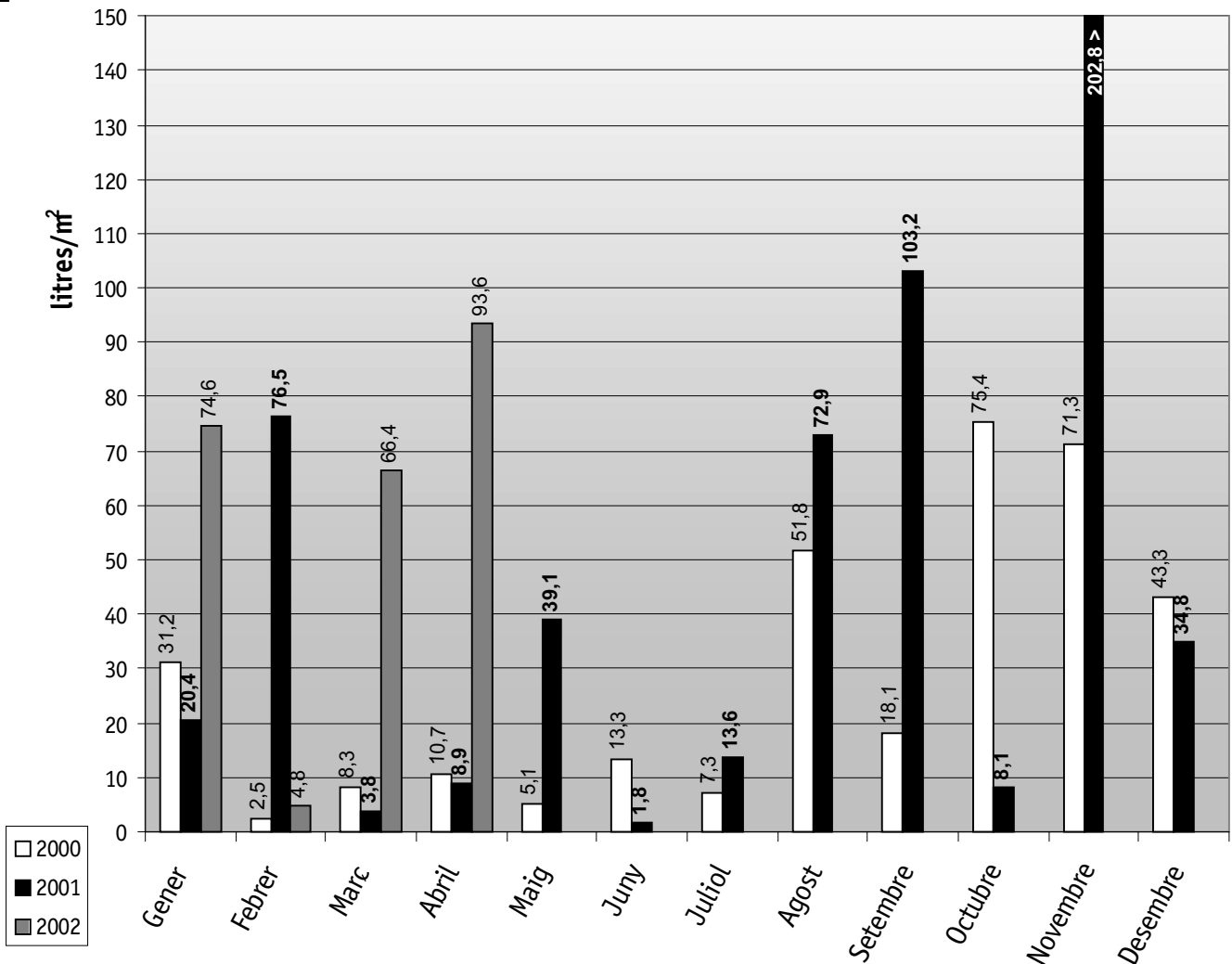
"moguda" per anar a netejar per Castelltix va anar molt bé: la gent que hi va anar s'ho prengué com una festa, i fou una diada ben divertida. Però, ens digueren, el més positiu fou comprovar que la gent que anà al pancaritat s'està conscienciant que el més important és no embrutar i la garriga estava molt més neta que altres anys. És un comentari que ens fa sentir satisfets.

I un comentari en du un altre. Parlant de Castelltix, ens ha vengut al cap el que es va dir quan s'instal·là el retaule a una capella de l'església. Inicialment, i ja fa temps d'això, es parlà de protegir-lo amb una barrera i posar-hi la il·luminació adequada. Idò res de tot això. És més: sentírem que dies després de les funcions de Setmana Santa servia de dipòsit de fanals i estris que s'havien emprat a les processons. Sortosament, el diumenge que es va retre un homenatge al Pare Pou, amb assistència de les autoritats, aquests fanals havien desaparegut... Però la il·luminació era inexistent, només la llum del sol.

És hora de parlar de les pluges d'aquest mes d'abril, que poca gent recordava tan humit, ja que és un mes que té fama de poc plujós: cada gota val per mil. Passejar per fora vila és un gust, amb uns sembrats i uns arbres amb uns verds meravellosos, i els torrents i albellons que encara corren... Com hem dit, feia temps que no es veia. De moment l'estiu es presenta bé, no s'hauria de desbaratar.

Un sord

pluviòmetre

Josep Puigserver Janer

Fa molts anys, en una entrevista que li fèiem en aquesta mateixa revista, en Pep ens explicava que va néixer a Sant Jordi l'octubre de 1918, però hi va viure molt poc temps perquè als pocs dies del seu naixement va morir el seu pare i passaren a Algaida, a Ca Na Mena de davant l'església. "Baldament no sigui algaidí de naixement, -ens deia- sempre m'hi he sentit de tot cor i he procurat comportar-me com a tal. Passejar i donar a conèixer el nom d'Algaida per tots els llocs on particip, amb el meu art, és una de les meves satisfaccions més profundes".

I en Pep va passejar aquest nom arreu del món; enumerar les seves exposicions individuals i col·lectives seria llarg i no és el lloc ni el moment de fer-ho; els premis que va guanyar a l'Estat Espanyol, però també a França, Itàlia, als Estats Units, són de gran prestigi; les seves pintures figuren a col·leccions molt valuoses. Són molts anys de plasmar en les seves teles els nostres paisatges, les nostres marines, els fruits, les flors -les roses!-, els cossiers, l'essència de la nostra terra.

Gabriel Janer Manila en un escrit titulat "Josep Puigserver o la fidelitat a la terra" en deia: "...és un artista perquè no es conforma amb l'ofici que ha adquirit dia a dia, perquè en la base del seu treball hi ha posat la investigació constant sobre la matèria que li és pròpia i l'amor, un amor profund, al paisatge del nostre poble".

I afegia: "En Josep pinta el paisatge del nostre poble, la nostra terra, els ametllers i els figuerals, el color dels sembrats, les pastures, la transparència de la calitja, una torrentera, la vermellor dels baladres, els fassers de Randa... Delicadament, amb la suavitat d'un artista exemplar que s'acosta al paisatge i quasi no el toca perquè tem malferir-lo, que llegeix el paisatge i l'interpreta. En Josep no pinta allò que veu, sinó allò que sap del paisatge. Per això és que, en cada tela, més enllà de les boires i de les muntanyes, el pintor hi ha abocat una força poètica feta de fidelitat a la llum, als colors, a la vida dels homes, a la profunda claredat de les coses".

Ara en Pep ens ha deixat, però ens queda la seva obra. En aquest record que li dedicam, volem tenir present n'Antònia, que l'ha acompanyat en les hores bones i dolentes, sobretot en la llarga malaltia que l'ha anat extingint. Descansi en pau, en Josep.

P. M.

moviment demogràfic

Defuncions

Josep Jaume Ramon

Morí a Pina el 7 de març
als 86 anys

Joan Oliver Aloy

Morí a Pina dia 9 d'abril
Tenia 85 anys

Josep Puigserver Janer

Ens deixà dia 23 d'abril
a l'edat de 83 anys

Naixements

Alberto Palou Sánchez,

fill d'Alberto Juan i Antònia Maria.
Va néixer dia 26 de març.

Paola Renedo Rodríguez,

filla de Julio César i Maria de los Ángeles.
Va néixer dia 27 de març.

Joan Cerdà Enseñat,

fill d'Antoni i Manuela.
Va néixer dia 1 d'abril.

Adrià Argüés Ferragut,

fill d'Àngel i Francisca.
Va néixer dia 4 d'abril.

Alexandre Oliver Roca,

fill de Jordi Joan i Isabel.
Va néixer dia 18 d'abril

Mateu Hernández Graham,

fill de Mateu i Elisabeth Sara.
Va néixer dia 19 d'abril.

2002

IX Premi Santa Anneta de Llengua i Cultura Catalanes

El Centre Cultural d'Algaida convoca, per novena vegada consecutiva, el

Premi Santa Anneta de Llengua i Cultura Catalanes.

El guardó vol ser un reconeixement públic a les persones i als col·lectius que quotidianament treballen per a la normalització cultural dels Països Catalans.

El Santa Anneta vol premiar, sobretot, la laboriositat i la constància d'individus i grups que contribueixen a refermar la nostra personalitat com a poble.

Algaida, abril de 2002

REQUISITS DELS CANDIDATS

Persones, entitats o grups que destaquin per la defensa i la promoció de la cultura i llengua catalanes.

PRESENTACIÓ DE CANDIDATS

Oberta al públic en general. Cal adreçar les candidatures, amb una breu argumentació dels mèrits, a Titoieta Ràdio.

TERMINI

Fins al 30 de juny de 2002.

LLIURAMENT PÚBLIC

Dins el marc de les festes de Sant Jaume d'Algaida, que es faran del 13 al 26 de juliol.

DOTACIÓ

Obra artística de Jaume Falconer.

Centre Cultural d'Algaida
ENTITAT PROMOTORA DE

AMB EL SUPORT DE LA

Fundació
"SA NOSTRA"

CASAL PERE CAPELLÀ
carrer dels Cavallers, 22
07210 Algaida
Illes Balears

TELÈFON I FAX
971 125 381

PÀGINA WEB
www.titoieta.com

CORREU ELECTRÒNIC
radio@titoieta.com

l'ajuntament informa

CONVENI AMB LA CONSELLERIA DE LA PRESIDÈNCIA

El passat 22 d'abril, a la Casa de la Vila, el Sr. Antoni Garcias Coll, Conseller de la Presidència del Govern de les Illes Balears i el Batle d'Algaida, Sr. Jaume Jaume i Oliver, signaren el conveni de col·laboració per a l'adquisició i habilitació de l'immoble veí de la Casa de la Vila, situat al carrer del Rei, núm. 4. A l'acte hi assistiren membres de la corporació i el Director General de Patrimoni i Entitats Jurídiques, Sr. Antoni Garcias Simó.

D'acord amb aquest conveni, el govern abonarà a l'ajuntament 300.506,05 € (50.000.000 PTA) en deu anys, dels quals 228.384,60 € (38.000.000 PTA) són per al finançament de l'adquisició de l'immoble, la resta 72.121,45 € (12.000.000 PTA) serviran per a l'habilitació d'aquest immoble com a lloc destinat als serveis municipals.

L'Ajuntament d'Algaida, amb la finalitat de poder ampliar la Casa de la Vila i millorar els serveis i les prestacions als ciutadans, va adquirir aquest edifici l'any passat per un import de 38.000.000 PTA.

LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST 2001

Per Decret de Batlia de 23 d'abril, s'ha liquidat el pressupost de l'any 2001. El total de romanent de tresoreria, això és el superàvit del pressupost del 2001, una vegada incorporades les partides que estan afectades, és a dir obres contractades dins l'any passat, que es podrà destinar a despeses generals per a l'any 2002 és de 316.941,96 € (52.734.705 PTA). La tresoreria de l'ajuntament va tancar l'exercici, a 31 de desembre de 2001, amb un líquid en caixa de 332.242,17 € (55.280.446 PTA).

PAVIMENTACIÓ DE CAMINS

La Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern

de les Illes Balears ha obert una línia de subvencions per millorar els camins rurals. Aquestes ajudes financen el 50% del total del projecte. L'Ajuntament d'Algaida ha sol·licitat l'ajuda per a la pavimentació i millora de dos camins, el camí de Muntanya i el camí de Darrera ses Vinyes.

Per aquest motiu, la Comissió de Govern celebrada el 9 d'abril va aprovar el projecte, redactat per l'enginyer municipal Sr. Pere Ventayol March, de pavimentació del camí de Muntanya per un import de 73.369,36 € (12.207.634 PTA). Aquesta és la segona fase de pavimentació del camí de Muntanya i inclou el tram que va des del camí de son Miquel Joan fins al creuer amb el camí de la Comuna.

A la mateixa sessió, també, es va aprovar el projecte per a la pavimentació i millora del camí de Darrera ses Vinyes, el pressupost d'aquest projecte redactat, també per l'enginyer municipal és de 46.819,47 € (7.790.104 PTA). Aquesta obra no només inclou el camí de Darrera ses Vinyes, sinó també el tram del camí de Castellitx, des del creuer amb aquest camí fins arribar al carrer del Cavallers.

El finançament a càrrec de l'ajuntament dels dos camins, 60.094,41 € (9.998.869 PTA) serà gràcies al superàvit de l'exercici econòmic de l'any passat.

PARC VERD, A PINA

El Consell de Mallorca, amb la finalitat de dotar els nuclis urbans d'indrets per abocar els residus urbans no perillosos i per altres actuacions medi ambientals, ha aprovat el programa Mallorca Neta, per a l'any 2002.

Per millorar aquestes prestacions, l'Ajuntament d'Algaida, ha sol·licitat enguany al Consell de Mallorca finançament per a la construcció d'un Parc Verd a Pina. Aquest estarà situat al començament

de la zona esportiva des Figueral, vora el camí de son Perot, amb un accés fàcil per als veïns. Aquest Parc Verd estarà dotat de tots els tipus de contenidors que serviran per a la recollida selectiva de residus urbans no perillosos: vidre, paper, oli, envasos lleugers i voluminosos.

El projecte, aprovat per la Comissió de Govern celebrada el 9 d'abril, ha estat redactat pel tècnic municipal, Sr. Pere Ventayol March, i té un pressupost de 34.390,83 € (5.722.153 pessetes). La part del finançament que correspongui a l'ajuntament serà a càrrec del romanent de tresoreria corresponent al pressupost del 2001.

NORMES SUBSIDIÀRIES

El text de les Normes Subsidiàries de Planejament, aprovades definitivament per la Comissió Insular d'Urbanisme el passat 22 de març, va ser publicat al Butlletí Oficial de les Illes Balears el 16 d'abril. A partir del 4 de maig, una vegada transcorregut el termini que preveu la legislació, les Normes Subsidiàries són vigents i d'aplicació al municipi d'Algaida.

RESTAURACIÓ DE LA FONT DE PINA

Les obres de restauració de la font de Pina han començat durant aquest mes d'abril, com ja s'ha exposat en altres informacions. Aquesta segona fase té per objecte la pavimentació dels accessos a la font. Construccions Miquel Seguí Crespí, SL, és l'empresa que realitza les obres per un import de 27.500,73 € (4.575.736 PTA).

CAMP DE FUTBOL ES PORRASSAR

La comissió de govern celebrada el 17 d'abril va aprovar el plec de condicions que ha de regir el concurs per a l'adjudicació de les obres corresponents a la primera fase de la millora i condicionament del camp de futbol es Porrassar. Aquesta primera fase té un pressupost de 329.229,50 €

(54.779.179 PTA). Aquesta obra està inclosa dins el Pla d'Obres i Serveis del Consell de Mallorca, la part que correspon a l'Ajuntament és de 98.768,85 € (16.433.754 PTA).

Dins el mes de maig s'adjudicaran les obres. El seu inici està previst que sigui quan el Club Esportiu Algaida acabi la temporada 2001-2002.

CAMP DE FUTBOL DE PINA

Dins el mes de maig començaran les obres de millora de les instal·lacions del camp de futbol es Figueral de Pina. Consistiran en la millora del terreny de joc i dels seus voltants, col·locació d'una reixa per separar el públic de l'accés dels jugadors des dels vestidors al terreny de joc i d'una altra per tancar l'accés a la zona dels vestidors des de l'exterior. A més es realitzaran reformes als vestidors que seran dotats de nou mobiliari.

Amb aquestes reformes es compliran les prescripcions imposades per la Federació Balear de Futbol per a l'homologació del camp de futbol i poder jugar partits de competició oficial.

MILLORA DE LA SENYALITZACIÓ DINS ELS NUCLIS URBANS

El pas del temps i el deteriorament de la senyalització horitzontal ha fet necessari la seva renovació. Per això s'ha realitzat el repintat d'aquests tipus de senyals.

DENÚNCIES DE CIRCULACIÓ

A partir d'aquest mes, la competència sancionadora de les denúncies per infraccions del codi de circulació dins els nuclis urbans del municipi d'Algaida és de la Delegació de Govern de les Illes Balears. La dificultat de la tramitació i el seguiment administratiu de la denúncia, ha motivat la delegació d'aquesta competència. Per això, serà la Prefectura Provincial de Trànsit l'organisme que tramitarà les denúncies de circulació formula-

des tant per la Policia Local, com per la Guàrdia Civil dins el nuclis urbans del municipi.

NOU VEHICLE PER A LA POLICIA LOCAL

La Policia Local compta amb un nou vehicle. Es tracta d'un tot terreny que servirà per millorar les prestacions d'aquest servei municipal.

NETEJA CASTELLITX

Com ja és tradicional, després de la festa de la Pau, l'ajuntament organitzà una diada per netejar Castellitx. Aquest any es va celebrar el dissabte 20 d'abril. Hi participaren unes quaranta persones, que acabaren la jornada amb la degustació d'una paella.

LLIURAMENT PREMIS CASTELLITX 2002

La nit de la segona festa de Pasqua, a l'auditori del casal Pere Capellà, va tenir lloc l'acte de lliurament dels Premis Castellitx 2002. Assistiren a l'acte el President de les Illes Balears, Sr. Francesc Antich i Oliver, la Vicepresidenta del Consell de Mallorca, Sra. Maria Antònia Vadell i Ferrer, el Director General de Presidència, Sr. Pere Fullana Puigserver, el Batle d'Algaida, Sr. Jaume Jaume i Oliver i altres membres del consistori.

El jurat va estar format per Llorenç Antich Trobat, Gabriel Janer Manila, Pere Fullana Puigserver i Pere Mulet Cerdà. Abans d'iniciar el lliurament del premis, Janer Manila va reivindicar el mite de Castellitx i el Certamen Literari com a defensa de la nostra cultura.

Durant l'acte, l'Ajuntament d'Algaida va homenatjar les persones que feren possible l'inici del certamen, allà a l'any 1968: Joan Fiol Amengual, Joan Martorell Mir, Joan Perelló Llompart, Gabriel Bauzà Oliver i Joan Pizà Simonet (in memoriam), va recollir la placa el seu fill Alexandre Pizà.

La relació dels guanyadors fou publicada a l'anterior número d'aquesta revista, a aquestes mateixes pàgines d'informació municipal.

PLAGUETES ALGAIDINES

Abans d'iniciar l'acte del lliurament dels Premis Castellitx 2002, es va presentar la nova publicació de l'ajuntament, es tracta del darrer número de la col·lecció Plaguetes Algaidines. Aquesta publicació recull les obres guanyadores del darrer Certamen Literari de Castellitx.

ANIVERSARI DEL PARE POU

El 17 d'abril es varen complir dos-cents anys de la mort del Pare Bartomeu Pou i Puigserver. Per tal de commemorar aquest esdeveniment el diumenge 21 d'abril, es va celebrar, a l'església una missa en memòria seva. Al final, el President de les Illes Balears i el Batle d'Algaida col·locaren una ram de flors sobre el sepulcre que guarda les despulles d'aquest il·lustre algaidí.

CONSORCI D'AIGÜES PLA DE MALLORCA

Amb la finalitat de poder realitzar actuacions necessàries, com són la millora o construcció de infraestructures, que no són contemplades al contracte amb l'empresa concessionària, la Junta General del Consorci d'Aigües Pla de Mallorca, a la sessió ordinària celebrada el 21 de novembre de 2001, va acordar l'aplicació d'un cànon d'inversions de caràcter bimestral per la quantitat de 2,40 €, que seran recaptats pel concessionari dins el rebut de l'aigua a partir del primer bimestre de l'any 2002.

Això crearà un fons per al finançament d'obres extraordinàries als diferents municipis que integren el consorci, que sens dubte serviran per millorar i garantir un servei de més qualitat.

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

sabeu on és ?

Un balcó és: "una plataforma més o menys ampla que surt d'una paret, està limitada per una balustrada o barana i comunica amb l'interior de l'edifici per una o algunes obertures que solen arribar fins a la mateixa plataforma." O també: "Conjunt de peanya i barana que generalment hi ha davant de les obertures de façana fetes fins a nivell del pis, per a poder sortir a guaitar". Aquest balcó que us mostrem avui és d'una sola obertura i amb barana de ferro forjat "florit".

Balconada: balcó gran, llarg i ample, que conté diverses obertures d'una façana.

Finestra balconera: nom que es dóna a la finestra que arriba quasi fins en terra i té una baraneta de ferro, que serveix d'ampitador, i sense plataforma sortida.

Balconejar: estar a un balcó per xafardejar amb els veïns.

Refrany

"Noia balconera, se cansa d'estar soltera".

Topònims

Es Balconet (o Pujador des Frares): punt geogràfic de l'accidentat litoral del terme de Llucmajor, situat entre la Fossa i Pedrafort.

Es Balcons: petita elevació de només 176 metres d'alçada, dins el terme d'Artà, que sobresurt per darrere s'Arenalet des Verger i cala Font Celada.

Solució del mes passat

La torre de defensa protagonista d'ES SAIG anterior està "situada" al betlem que en Rafel Pau fa cada any dins la capella del Roser per les festes de Nadal. De torres de defensa al nostre poble, només ens queda la que fou restaurada l'any 1980 a la possessió de Punxuat.

Cançó

*Diuen que Na Coll Collassa,
braveja que té un balcó,
i només té un finestró
que a penes es cap hi passa.*

Pista

Aquest balcó es troba a una casa emblemàtica d'un carrer curt i estret del nostre poble, on va néixer un fill il·lustre algaidí dia 5 de gener de 1792. Si afegim que aquesta casa fou un temps botiga de roba i després seu d'una entitat cultural, ja haurem donat massa pistes per endevinar on és aquest lloc.

M. F.

Titoieta Ràdio comença una ronda d'entrevistes amb els polítics de l'Ajuntament d'Algaida

El programa Bon dia Algaida de Titoieta Ràdio té previst entrevistar cadascun dels caps de llista del partits polítics que tenen representació a l'Ajuntament d'Algaida.

Abans de començar la cursa per la batlia de les eleccions municipals de l'any que ve, el magazine de Titoieta Ràdio, Bon dia Algaida, vol tenir una conversa amb els líders del grups polítics que estan representats a l'Ajuntament d'Algaida.

Quan ja han passat tres anys de l'actual legislatura, és un bon moment per dedicar un espai on cada grup polític ens donarà la seva visió del funcionament i dels objectius de la política municipal.

Quines són les seves propostes?

Quines són les seves mancances?

Quins han estat els seus èxits?

Hi ha hagut algun fracàs?

Aquestes són algunes de les preguntes que ens vénen en un primer moment al cap, però segur que vosaltres, els oients de Titoieta Ràdio, en teniu moltes més. Ara és el moment de formular-les. Bon dia Algaida us obre la línia telefònica i el correu electrònic perquè pugueu demanar tot allò que vulgueu:

Tel. 971 125 381 (contestador de Titoieta Ràdio)
adreça electrònica: radio@titoieta.com

Continuam la ronda d'entrevistes, començada el passat mes de març amb Josep Llompart d'Unió Mallorquina. Ara és el torn del Partit Popular i entrevistarem na Maria Rosa Oliver, número 1 d'aquest grup polític a l'Ajuntament d'Algaida. La conversa amb la regidora el PP tindrà lloc el proper dissabte dia 25 de maig, a les 11.15 h del matí.

Centre Cultural d'Algaida
CIF G07313109

CASAL PERE CAPELLÀ
07210 ALGAIDA

TELÈFON I FAX 971 125 381
E-MAIL radio@titoieta.com

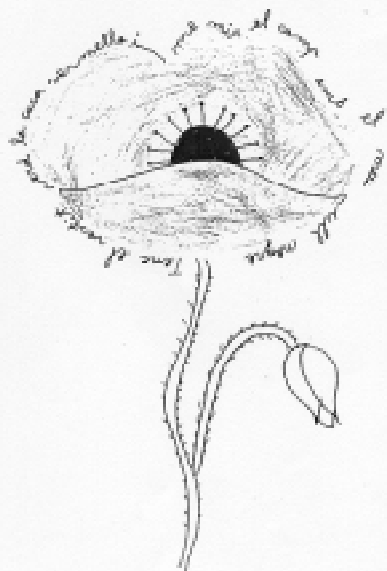
WEB
www.titoieta.com

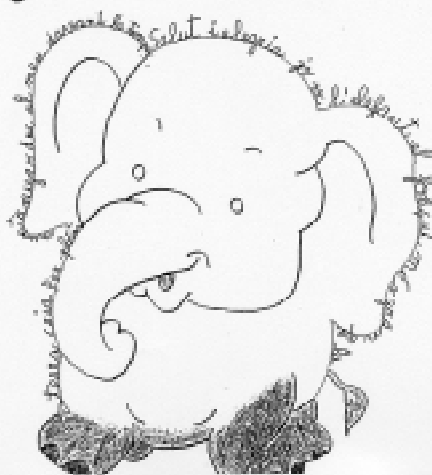
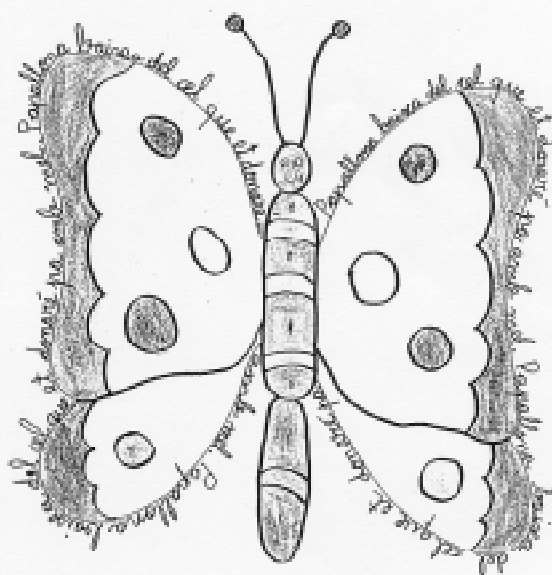
ses escoles

SES ESCOLES

Amb motiu de la Festa del Llibre, la nostra Escola va organitzar distintes activitats, entre les quals hi figuraven la composició de poemes, caligrames, endevinalles, etc. A continuació n'ofereim una mostra.

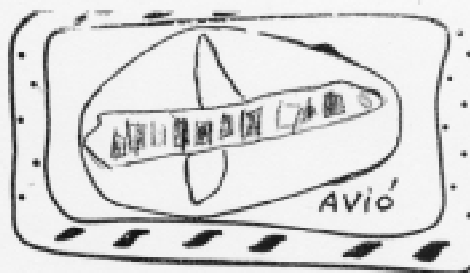

P
R
I
M
E
R

C
I
C
L
E

ENDEVINALLES

VA PEL CEL,
TÉ ALÈS
I NO ÉS OCELL.

UNA COSA QUE
SOBRI I SA TANCA
I TÉ FORMA DE RECTANGLE

LLIBRE

SOC MOLT PETITA
TENC COA LLARGA
I M'AGRADA MOLT
EL FORMATGE
QUÈ ÉS?

RATA

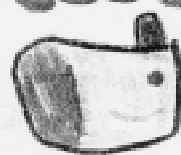

ES UN ANIMAL
QUE ESPANTA ELS
MOIXOS
I LLADRA.

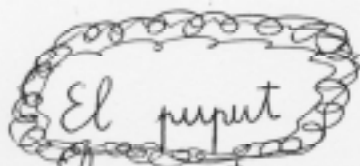
EDUCACIÓ
INFANTIL

TÉ QUATRE CAMES
UNA COA RISADA
NASI ORELLES GROSSES
I LI AGRADA MOLT MENJAR.

(PIG)

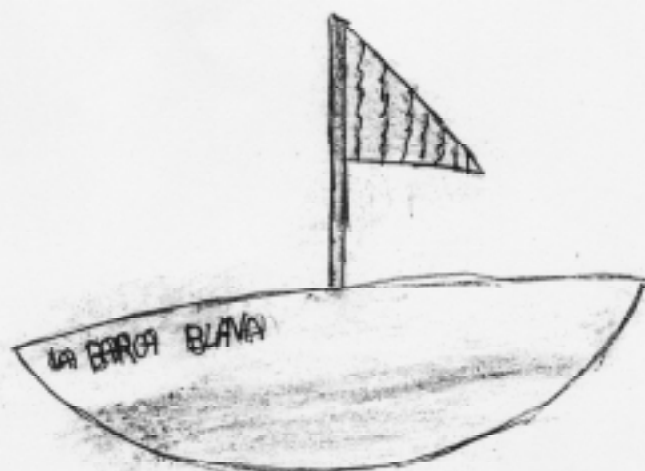
SEGON CICLE

El puput
El puput, caparrut,
com s'afica, com s'afica,
el puput, caparrut,
com s'afica dins l'embut.

LA BARCA

La barca tan blava
com el fons del mar
va pegar a la roca
i es va engonsar.

el sant del mes

Sant Pasqual Bailón

Va néixer a Torrehermosa, regne d'Aragó, el 1540, fill de Martí Bailón i Isabel Junquera, modestos pagesos, que l'educaren cristianament i li donaren l'ofici de pastor. Com que el bestiar obeïa cegament la seva voluntat, els pastors l'invocaven quan el ramat s'avalotava; una altra tradició el fa pescador i diu que amb unes xarxes foradades i uns hams sense esquer pescava més que ningú i regalava els peixos als pobres i als pescadors que s'havien campat malament.

També es conta que el seu amo el va voler afillar i fer-lo hereu d'un considerable patrimoni, però ell hi renuncià i passà al regne de València on entrà com a frare llec a l'orde franciscà; va viure a diversos convents de menors, però la major part de la seva vida va transcórrer a Vila-Real. Fou la seva una vida dedicada a la comunitat i al servei dels pobres; cercava els treballs més humils com fer de porter, cultivar l'hort, servir a la cuina, tot i que els superiors li consultaven els afers difícils i els seus dubtes, confiats en la saviesa del sant per dilucidar tots els punts. En el vestir, el dormir, el menjar va dur sempre una vida de sacrifici; pràcticament tot l'any s'atenia als aliments anomenats quadragesimals, és a dir, propis de la quaresma; només en ocasions imposades tastava la carn i la seva dieta habitual era pa i aigua.

Va morir a Vila-Real als 52 anys i fou canonitzat l'any 1690. La seva festa se celebra el 17 de maig i el seu culte està molt estès al País Valencià. Al convent del Roser de la localitat on va viure i morir, es conserva el seu sepulcre, una de les obres més importants del barroc valencià.

Ja hem dit que "Bailón" és el llinatge familiar, però la fantasia popular va associar el qualificatiu al "ball": creien que es deia així perquè en caminar no sabia donar un pas sense ballar i saltar. A Mallorca era invocat per dormir bé i no tenir malsons: "Un parenostre a sant Pasqual Bailó / perquè mos dormi amb bon so / i mos desperti amb millor".

ses escoles Educació primària - Nivell 4

fa 20 anys

El maig de 1982 ES SAIG (núm. 17) encetava amb una ressenya de la Festa de la Pau que es va fer amb fred i brusquina, però amb notable participació; el concurs de carrosses es trobava en un bon moment, n'hi havia més d'una dotzena i les fotos de sis d'elles permeten veure una feina acurada i enginyosa. No se celebrà, però, el certamen literari que l'any anterior ja s'havia suspès.

L'ajuntament informava del pressupost d'inversions que, entre d'altres, incloïa les obres de pavimentació del carrer de Palma a l'ampliació de devora Sa Talaieta, una fase d'enllumenat públic i l'asfaltat del camí de Son Roig i de Darrere Ses Vinyes.

Va ser un any poc plover i en Miquel Mulet parlava de "Rogatives" i raonava la seva postura: "de rogatives, ni en faig ni me'n ric". I n'Andreu Majoral es referia a "Dos problemes sanitaris a Algaida": la recollida de fems i la canalització d'aigües brutes i netes.

Transcrites d'un anuari de l'any 1928, hi havia les pàgines dedicades a Algaida, Pina i Randa, molt curioses perquè ens permeten conèixer les botigues, cafès, fusteries, ferreries, carnisseries, barberies, forns, etc. que hi havia a aquestes localitats, el nom dels seus titulars i l'adreça; és un document molt interessant per les dades que proporciona i es pot comprovar que són molt pocs els negocis d'aleshores que segueixen amb la seva activitat.

Hi havia les seccions habituals d'Un Sord (sopars i problemes amb els coloms), Pina (camp de futbol, obres a la font, discos de circulació, Associació de Veïns, coloms...) i Esports, on en Joan Trobat parlava de la nefasta campanya de l'Algaida que acabava cuer i perdia la categoria de Preferent.

El Noticiari informava de les activitats de la cooperativa ALPIRA, del grup teatral "Terra Seca", dels campaments d'estiu i de l'èxit d'una exposició de Josep Puigserver Janer, que tot just acaba de deixar-nos.

Finalment direm que ES SAIG firmava la xerradeta amb l'Associació de Jubilats: hi intervenien el president Bartomeu Munar, el tresorer Bernat Sitjar i els vocals Toni Ramon i l'amo en Jaume de Binicomprat; la seva seu social era a la rectoria.

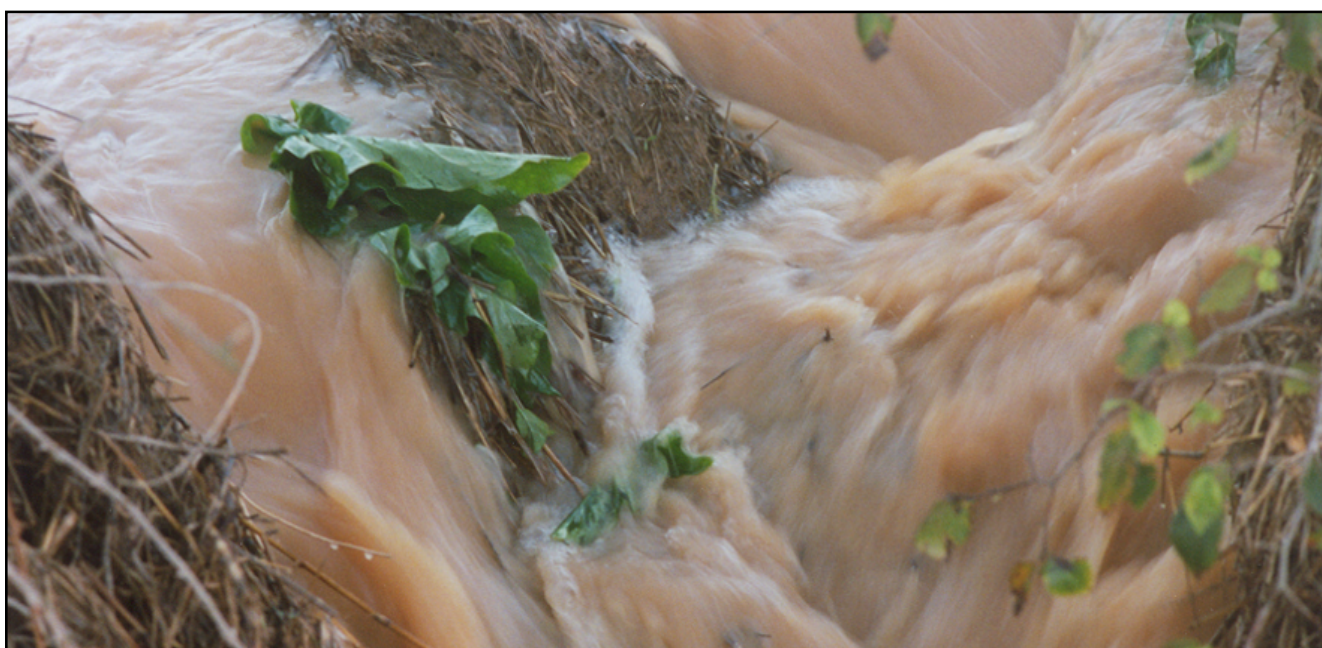

una passejada, dues estampes...

L'aigua hi posa el mirall, la tela; els arbres —ametlers, pins, ullastres— hi posen la imatge, el traç i els colors. En conjunt conformen una composició plàstica que em recorda els paisatges bretons: bruns, castanys, grisos... Sembla que siguem ben lluny dels tòpics mediterranis.

Joan Fuster ha deixat escrit que els rius valencians tenen males bromes. Enguany, les pluges mallorquines i els seus fills, els torrents, es comporten com a joves de casa bona: educats, responsables, civilitzats. Fan el seu paper d'una forma molt benigna. Fins i tot alguns, com el de Son Capellà al seu pas per l'hort de Can Borràs, tenen la gentilesa de recuperar-nos imatges que fa molt havíem esborrat de la retina. Ara els xaragalls i els albellons són qualche cosa més que paraules mortes de diccionari. L'aigua és vida. I la memòria també.

Text i fotografies: **Miquel Serra**

un variat de poesia

HAIKÚS EN TEMPS DE GUERRA

Diré Kosovo
per dir el buit que culmina
l'horror del segle.

Algú desperta
de tant en tant la fera.
Maleït sigui!

Quan el vent torni
no trobarà cap arbre
ni cap mirada.

Una rialla
i de nou el silenci.
Era un miratge?

Mirall de cendra,
cap camí no es camina
dues vegades.

HAIKÚS DEL MIRALL

Dòcil, la tarda
se m'adorm a la falda.
Tot és misteri.

Escriu per viure.
O bé al revés, tal volta:
visc per escriure.

Com un miratge,
a l'horitzó blavíssim
hi creixen barques.

Absort, contemplo
com se m'escurça l'ombra.
Hi ha algú que em xucla?

HAIKÚ A MARIÀNGELS

Ulls clucs, contemplo
els vells, fidels paisatges
que m'acompanyen.

«FELIÇ AQUELL QUE SAP MIRAR DE LLUNY...»

Feliç aquell que sap mirar de lluny
el món, com fa l'ocell que, tot planant,
veu la terra girar des del llevant
fins al ponent on l'or del cel s'esmuny

i aquell que mai no alça, irat, el puny
per venerar l'orb ídol que, farsant,
prediu pesta i malures sols cercant
de gravar al front dels porucs son encuny.

Feliç qui sent la claror irreal
del capaltard, qui tot ho té sens pany,
qui estima allò que fuig sense deixar rastre,

car tot és viu perquè tot és mortal
i el temps és sols com el secret afany
de qui sens nom navega i sense llastre.

«EN EL CREPUSCLE...»

En el crepuscle,
roig, el núvol de posta
l'astre delata:
pregoner de la flama,
enyora albes de nacre.

LES AUS

Per sempre més viurem al fons
d'aquest estany
que les bèsties ignoren.
—No em facis témer l'aire,
el pes de la foscuria.
Els capvespres he vist
el llanguiment de l'ambre.
—No sents que els ulls et cremen
encesos de lluernes?
Sóc astre que no es mou,
però el meu silenci no detura
cap moviment, cap llei.
—Mira els fanals
de la nit, aquests éssers
lluents que ara s'apropen:
les aus del món moren d'un vol
vidrenc. Cap fosca no s'acaba.

Els poemes de la part esquerra pertanyen al llibre *Haikús en temps de guerra* de **Miquel Martí i Pol**.
Els de la dreta a *Les aus* de **Margalida Pons**. Selecció a càrrec de **J.O.** i **M.S.**

esports

Volei

INFANTIL MASCULÍ

Els al·lots no perdonen ni un set i, a falta d'un partit, ja es poden proclamar campions de Mallorca, a més de tenir l'opció de participar en el campionat de Balears que se celebrarà els dies 10, 11 i 12 de maig. Aquesta temporada ha estat la primera, en què els infants han començat a practicar el voleibol i gràcies a tot l'esforç, ganes i il·lusió que hi han dipositat aquest mes disputaran el campionat entre les illes. Si aconseguixen guanyar, tendran la magnífica oportunitat de participar en el Campionat d'Espanya. Els desitjam molta sort!

Els darrers resultats varen ser:

Llucmajor 3 - Artà 0
Manacor 0 - Llucmajor 3
Artà 0 - Llucmajor 0

CADETS

Les cadets s'han proclamat primeres de la lliga amb els mateixos èxits, que han anat afavorint l'equip d'en Pedro i n'Andreu durant tota la temporada.

La lliga acabà amb aquests brillants resultats:

Algaida 3 - Sa Pobla 0
CIDE 0 - Algaida 3
Sant Joan 3 - Algaida 3
Algaida 3 - CIDE 0
Esporles 0 - Algaida 3

Els dies 23, 24 i 25 d'abril les cadets aconseguiren el primer lloc en el Campionat de Balears, celebrat a s'Arenal de Llucmajor. A tots el partits que disputaren, es pogué veure el brillant nivell de les nostres jugadores, a diferència de la resta d'equips illencs. Amb la victòria d'aquest campionat tenen l'oportunitat d'anar al sector, que se celebrarà a Múrcia durant el mes de maig i on participaran quatre equips. Només el primer tindrà l'oportunitat de participar en el Campionat d'Espanya. Molta sort!

Els resultats del Campionat de Balears varen ser:

Algaida 3 - Pitiüses 0
Algaida 3 - Menorca 0
Algaida 3 - Sant Josep Obrer 1

1A DIVISIÓ NACIONAL

Les absolutes acabaren la temporada amb molt bon peu. Les tres darreres disputes delimitaren clarament la segona posició final de la lliga nacional.

Els resultats varen ser:

Drac H. Algaida 3 - Camp Escolar Lleida 0
Volei C. Alaró 0 - Drac H. Algaida 3
Camp Escolar Lleida 1 - Drac H. Algaida 3

Com que les jugadores de n'Andreu Gelabert obtinueren la segona posició, asseguraren la participació a la Fase d'Ascens la Lliga FEV, que se celebrà a Guadalajara els dies 12, 13 i 14 d'abril. La victòria no se va ser possible, a falta d'un petit esforç en el darrer partit on es jugaven l'ascens. S'ha de dir que la influència negativa per part del segon àrbitre va ser clara a l'hora de perdre el partit. El nivell dels equips era molt igual i ens deixaren a una passa de l'ascens, ja que aconseguiren la quinta posició i només les quatre primeres pujaven a la Lliga FEV.

L'any que ve segur que pujam!!!

Madrid 2 - Drac H. Algaida 3
Màlaga 3 - Drac H. Algaida 2
Cantàbria 0 - Drac H. Algaida 3
Palència 3 - Drac H. Algaida 1

Escacs

Com ja anunciàvem a Es Saig del mes passat, el Club d'Escacs Algaida ja havia ascendit matemàticament a primera categoria, quan encara mancaven dues jornades de la lligueta d'ascens. A les esmentades jornades, l'equip algaidí va ser derrotat dins Lloseta (2.5 - 1.5) i va empatar (2 - 2) contra el Costa de Calvià dins Algaida. L'equip ha quedat classificat al segon lloc de segona categoria, cosa que suposa l'ascens. Tot un premi per als components del club. En resum, una excel·lent temporada durant la qual s'ha aconseguit l'objectiu que s'havia marcat. Enhorabona!

pina

Els colors i les olors dels camps esponerosos ens omplen els sentits; aquesta explosió de la natura, en aquesta primavera plujosa d'enguany, és un goig i un delit per l'esperit, com una bassa d'oli, com una parada, com una relaxació, enmig de les presses i l'estrès de la vida que duim avui en dia. Us convid a fer una passejada pels camins, garrigues i terres de conró i que observeu amb atenció les ones dels sembrats dels sementers, amb els ordís i les blateres carregats d'espigues enguany més grosses, perquè el temps ha acompanyat, amb la pluja abundant; també podeu veure els albellons rajant a dojo, si bé ara qualcun ja raja prim; les sèquies i els torrents amb un bon cabal generós, encara que és una llàstima que, en passar pel pont dels baixos, l'aigua sigui bruta a causa de la depuradora, que seria ben necessari que incorporàs les darreres tecnologies per depurar bé l'aigua, com la depuració terciària: avui hi ha sistemes que la deixen ben neta, i si s'han d'invertir doblers són els més ben gastats, se gasten en salut, en el medi ambient, en la conservació dels recursos, a conservar neta la natura.

Si pretenem ser la comunitat amb renda per càpita més alta de l'Estat Espanyol, és ben hora de demostrar-ho i de fer inversions intel·ligents. No pretenem ser el milloret d'Espanya? Idò hem de fer treballar la mollera, hem de tenir els ulls ben oberts. No voleu qualitat de vida? Tenir molts de doblers i emprar-los per destrossar i fer malbé la riquesa fonamental, espanyar el solar, fer malbé el territori, crear riquesa fictícia, tan vius tan vius que som els mallorquins i emmerdam ca nostra; aquests que pensen així i prostituteixen tots els seus valors, els que els nostres pares i padrins ens deixaren com a sagrats: un arbre era un arbre, una pedra i una paret, un bocí de terra, tot això eren valors sagrats, els conservaren per nosaltres, per les generacions futures; pensau que si ells les haguessin destruït ara no hi serien, que és el que feim nosaltres, i vaja llegat o herència que deixarem als qui vénen darrere. Els hem de deixar un ermàs, un solar ple de fems i deixalles, un desert?

Pretenem ser una de les destinacions turístiques més importants i més visitades del món. Us heu aturat a pensar per què és així? Pel clima, el paisatge, les platges amb aigües pures i cristal·lines, la tranquil·litat, l'hospitalitat, i hem de fer que aquests trets, aquests valors, es continuïn mantenint; hem de procurar conservar-los intactes, els hem de millorar, i si no és així matarem la gallina dels ous d'or; els turistes no vénen per la nostra cara guapa, fa falta qualche cosa més.

Ja està bé de tirar pedres damunt les nostres teulades, ja està bé d'emmerdar Mallorca, ca nostra. És ben necessari agafar consciència, llevar-nos aquesta bena de davant els ulls, fer desaparèixer aquest analfabetisme, aquesta incultura, aquestes idees beneïtes sobre el territori, creure que som més vius que els altres; és ben necessària una cura d'humilitat, és necessari que aprenguem a llegir i escriure les lletres i els sabers d'aquesta escola de la vida d'aquesta Mallorca nostra; som uns ignorants i uns analfabets funcionals, encara que molts se'n riuran. El qui riu darrer és qui riu millor, i no dubteu que la darrera paraula la té la natura, el territori, és el valor primer i bàsic damunt el qual descansen tots els altres, sense ell no hi hauria aquesta riquesa.

N'hi ha molts de vius, que pretenen saber molt; de què? De savis n'hi ha pocs, de persones amb seny, també. És necessari que recapitem i intentem veure les coses així com són i no així com diuen que són, com fins ara ens han fet creure. Siguem vius de veres.

Defunció: Dia 9 d'abril morí Joan Oliver Aloy als 85 anys. En pau descansi.

Xesc Oliver

ENTRADA GRATUÏTA

CRIDA A LES INSTITUCIONS I A LA SOCIETAT PER ENTRE TOTS SALVAR LA LLENGUA!

**TOTHOM A LA PLAÇA MAJOR
DE PALMA, 18 DE MAIG, 19.30 HORES**

**Ara, encara hi
som a temps!**

19:30 Sopar, animació i ballada popular

21:00 Manifest, concentració, música i festa

S'Arrual Jazz Mort

Quart Creixent

Megafesta Flaix FM

GERMANIES de Lluís Llach

**Única actuació
a Mallorca**

Cançons, amb
Conxa Buika (cant),
Xavier Tena
(contrabaix),
12 músics i
100 veus en directe
de l'Orfeó Català i
els Germans de Llach.

Conxa Buika

COMISSIÓ ORGANITZADORA: Associació de Premsa Forana de Mallorca • Centre de Promoció de Cultura Popular "Delesta" • CCOO • Escoltes de Mallorca • Federació d'Associacions de Veïns de Palma • Federació d'Entitats Ciutadanes de Palma (FEPAE) • Federació de Músics i Ball Mollorquí • Federació de Pares i Mares d'Alumnes (FAPA) • Federació de Teatre Amateur • GOB • Grups d'Esplai de Mallorca (GDEM) • Joves de Mallorca per la Llengua • Moviment d'Escoles Majorquines • Moviment Escola i Quatre de Mallorca • Santuari de Lluç • STEI-L • UGT • Unió de Pagesos • Universitat de les Illes Balears (UIB) • USO • **COORDINACIÓ:** Obra Cultural Balear (OCB).

noticiari de l'ocb d'algaïda

Properes activitats previstes

Divendres dia 17 de maig,

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE: *Les aus de S'Albufera: la nostàlgia del fang.*

A les 21.30 h, al nostre local social. A càrrec dels seus autors: Miquel Rayó (text) i Sebastià Torrens (fotografies). L'acte anirà acompanyat d'una projecció de diapositives sobre un dels espais més singulars i més atractius del paisatge mallorquí: el parc natural de S'Albufera.

"Les fotografies de Sebastià Torrens mostren als ulls dels lectors bona part de la sempre sorprenent i esplèndida biodiversitat d'una zona humida mediterrània i del seu paisatge essencial. Les imatges, alhora espectaculars i d'una estètica impecable, formen part d'una col·lecció fins ara inèdita. El text de Miquel Rayó pretén descriure amb paraules sempre insuficients les emocions que provoca en el cervell humà sensible la contemplació de la naturalesa, especialment de les nombroses aus que viuen a l'aiguamoll. Les imatges i el text es lliquen pàgina a pàgina per demostrar que la naturalesa és el millor patrimoni que la societat de les Balears ha de llegar imperativament a les generacions futures." (De la contraportada del llibre).

Diumenge dia 26 de maig,

EXCURSIÓ: Anirem a la platja del Coll Baix, situada dins el terme d'Alcúdia, molt a prop del cap Pinar. És una excursió molt fàcil: una curta caminada d'uns tres quarts d'hora permet arribar a una de les platges verges del litoral del nord de Mallorca. La sortida serà de Plaça a les 9 h amb cotxes particulars.

Diumenge dia 26 de maig,

DIA del LLIBRE: A Plaça, i a partir de les 18 h, hi haurà la tradicional venda de llibres en català. També podreu comprar les darreres publicacions de l'ajuntament. És una bona ocasió per assortir-vos de lectures estimulants per ajudar a combatre les calorades; ja ho sabeu: a l'estiu, tota lletra viu!

Cim del Fumat (Maig de 2002)

(Març de 2002) Ermita de Castelló

una xerradeta amb...

AGUSTÍ VIDAL GARCÍAS *de sa Serra*

I anares a Veneçuela.

Sí. Ja hi anava amb un contracte de treball, no era allò d'anar a l'arrisc a la ventura. De fet, ja hi havia molts d'algaïdins: es Trucs, en Llorenç de sa Patriota, en Llorenç de Cabrera, es Mores i altres. Jo vaig partir primer per veure la situació, com prenia la cosa, i al cap d'un any va venir na Catalina.

Per cert -diu ella- que el viatge era terrible: durava dotze dies des de Barcelona, pareixia que no acabaria mai, i el vaig fer unes quantes vegades. Hi havia vaixells més ràpids, però no t'escapaves de nou o deu dies.

Quines feines feres allà?

Hi vaig estar uns tretze anys, del 55 al 68. Primer, uns dos anys, vaig fer de fuster i després vaig passar a una cadena de supermercats que es deia CADA, que era propietat d'en Rokefeller. Després de passar per diverses feines, la majoria d'anys vaig ser el gerent; estava a un supermercat de Caracas i ens vèiem amb els algaïdins que hi vivien. Després l'empresa em va proposar que passàs a Anaco, tam-

bé de gerent. No me feia molta gràcia, perquè havia de substituir el gerent anterior a qui havien pegat una punyalada; al final, hi vaig anar amb un important augment de sou. Dels dos fills, n'Isabel va néixer a Caracas i en Francisco a Anaco.

Mai no havíem sentit aquest nom de ciutat...

Anaco està a uns quatre-cents quilòmetres de Caracas, a una zona d'explotacions petrolieres, n'està ple. Basta dir-vos que fórem socis d'un club on varen construir uns piscina i feren un pou per tenir aigua i omplir-la, però el varen haver de tapar perquè hi trobaren petroli en lloc d'aigua.

Us hi guanyàveu bé la vida?

Sí, molt bé. Eren els anys del govern del general Pérez Jiménez que coincidiren amb una gran onada de prosperitat gràcies al petroli, a la construcció, a les obres públiques; la moneda, el bolívar, era una moneda molt forta i el canvi molt avantatjós. Realment estava bé, el sou era bo, la feina no era pesada encara que sí era de responsabilitat, de molt de control, i, a més, hi havia uns incentius importants; per exemple, si els inventaris quadraven, hi havia uns premis, unes primes.

És vera -diu na Catalina-; estàvem molt bé i el clima d'allà és meravellós; no és mentida que em va saber greu deixar-ho.

Sí -afegeix ell-, però amb en Rómulo Betancourt la situació començà a canviar per malament; va ser l'inici d'una decadència que és mala d'entendre, perquè parlem d'un país molt ric: petroli, mines, selves, pesca... No s'entén el que ha passat.

Quins entreteniments teníeu?

Quan estàvem a Anaco anàvem molt de caça, el vespre, amb

Fusteria a Caracas cap a l'any 56. Hi veim un gallec, en Toni Metler, n'Escartín, n'Agustí i en Biel Coix.

Trobada d'algaidins pels afores de Caracas. Identificam en Llorenç de sa Patriota, l'amo de sa Teulera, en Llorenç de Cabrera, n'Agustí i en Toni Metler. Entre les dones hi ha na Rosa d'en Maví, na Magdalena de Cabrera, na Catalina i n'Antònia des Molí de Pina i na Catalina de Punxuat.

focos. Jo tenia un Ford i anàvem a caçar conills; érem un poc temeraris, perquè hi havia serps de cascavell molt perilloses; en vaig matar una i vaig dur els cascavells com a record, però s'han fet malbé.

Passàrem aventures: en certa ocasió vaig foradar; era tard, no hi havia cap pedra per posar el cric, tot era fang; amb penes i treballs vaig aconseguir canviar la roda, però no hi havia manera de treure el cotxe i estàvem lluny de remeis; vàrem tenir molta sort perquè al final, devers les tres o les quatre de la nit, va passar una persona que resultà ser client del supermercat i ens va ajudar.

I decidíreu tornar.

Va ser l'any 68. Estant allà, ja arribàrem a un acord amb en Xesc Mora

que ens va construir aquesta casa, devers el 65; també compràrem un local a Ciutat. Ja us he dit que ens sabia greu deixar aquella vida, però al final ens decidírem. Segurament ho férem en el moment oportú.

I una vegada aquí, com t'organitzares la vida?

Vaig passar mig any molt despistat, bastant desorientat. Llavors en Toni Metler em va dir d'anar a fer feina amb ell, a la fusteria. Després pensàrem de muntar la ferreteria, que vàrem mantenir durant una quinzena d'anys. De fet la duia na Catalina i jo feia feina de fuster. Ara ja ho hem deixat tot; jo vaig tenir un avís del cor i ja és hora de passejar, prendre el sol, culejar a l'hortet de darrere ses Vinyes, llegir els diaris i fer tertúlia amb els amics.

Per part nostra, res més, com no sigui desitjar-vos que aquests anys de jubilació siguin molts i bons, amb tranquil·litat i alegria.

Pere i Joan Mulet

Ben mudats i encorbatats: Sebastià Maví, n'Agustí, en Llorenç de Cabrera i en Feliu.

una xerradeta amb...

AGUSTÍ VIDAL GARCÍAS de sa Serra

Ja fa temps, havíem pensat tenir una xerradeta amb n'Agustí, sobretot perquè ens explicàs coses de la seva estada a Veneçuela, però anava passant el temps i no arribàvem a proposar-li-ho. Darrerament aquest país ha estat notícia als diaris arran de tot el que ha passat amb el seu president Chaves i hem pensat que havíem d'aprofitar per parlar amb n'Agustí d'aquest país tan ric, i tan pobre alhora, i de les experiències que hi va viure.

Durant la conversa ens acompanya na Catalina, la seva dona, que li ajuda a recordar detalls i a identificar personatges de les fotografies. Perquè, com veis, us n'ofereix unes quantes d'aquells anys, amb personatges al·lògenos; és una mostra de les moltes que mirarem.

Vares néixer...

Vaig néixer dia 1 de gener de 1927. Mon pare duia l'agència; cada dia traginava amb un carro les mercaderies a l'estació del tren i recollia les que arribaven per repartir-les. Jo vaig fer el servei militar a aviació i quan el vaig acabar me'n vaig anar a França, a Lisieux, un lloc de peregrinació per Santa Teresa, que duu el nom d'aquesta població. Això era l'any 49.

Per què triares França?

Hi vaig anar per estar amb un oncle, un germà de mon pare, que hi tenia un negoci de fruites. Realment va ser un intercanvi: jo hi anava per substituir un cosí meu que havia de venir a Espanya a fer el servei a fi de tenir la nacionalitat espanyola. Per cert, quan va arribar, no va tenir

els papers en regla i es trobà amb molts de problemes; tants que va haver de fugir de mala manera, per Puigcerdà, a peu, travessant muntanyes i rius. Jo m'ho vaig passar bé aquests dos anys a França perquè, a part de ser jove, era un més de casa i allà hi havia abundància, més que per aquí. A més, em va ser una estada profitosa perquè vaig aprendre el francès.

I quan tornares, què vares fer?

En Toni Metler, en Jaume Serra i jo muntàrem una fusteria aquí mateix on ens trobam, al carrer Pare Pou; hi férem feina uns quatre o cinc anys. Teníem un sensí i fèiem un poc de tot, estelles, mànecs, mobles, "arreglos"..., però era magre, no hi havia molta feina. Fins i tot amb un que li deien n'Escartín férem una carrosseria per a un camió de l'amo en Pedro de la Seda.

Ja éreu casats?

Ens casàrem el 54 i vàrem viure damunt S'Aigodolça. Però ja us dic que la situació no era bona i decidírem provar fortuna. Amb n'Escartín acordàrem que un aniria a França i l'altre a Veneçuela i qui se campàs millor cridaria l'altre.